

1

O grupo nominal: substantivo, adxectivo e artigo

PLAN DE MELLORA. Ficha 1

Nome _____ Data _____

1 Subliña dous grupos nominais en cada oración e arrodea os núcleos.

- Saleta ten unha casa antiga enorme.
- O pai de Carme é aquel home alto.
- A zanfona ten un son moi característico.
- O primeiro concursante acertou catro preguntas.

2 Une cada grupo nominal co complemento adecuado.

Uns brazos

con flores brancas

A mestra

moi faladoras

Unhas rapazas

ben fortes

Aquel tarro

de Lingua

3 Analiza os grupos nominais coma no exemplo.

• a miña irmá pequena
Det. Det. N. Compl.

• unhas zapatillas vellas

• a nosa amiga de Ferrol

• aquel coche vermello

• tres cuncas de caldo

• algúns vasos de plástico

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Un **grupo nominal** é un grupo de palabras agrupadas arredor dun substantivo.

O **substantivo** é a palabra máis importante do grupo nominal e realiza a función de **núcleo**.

Hai outras palabras que poden formar parte dun grupo nominal: substantivos, adxectivos, artigos, demostrativos... Algunhas, como os artigos, realizan a función de **determinantes**, e outras, como os adxectivos, fan a función de **complementos**.

1

O uso das maiúsculas

PLAN DE MELLORA. Ficha 2

Nome _____ Data _____

1 Copia cada oración escribindo as maiúsculas necesarias.

- levaron a xes ao cine a ver a película *a tropa de trapo*.

- o río miño desemboca no océano atlántico.

- o que quero que compres, carlos, é azucre, fariña e ovos.

- os avós xosé e águeda visitarannos este mes.

2 Copia cada título no lugar correspondente. Ten coidado coas maiúsculas!

viaxe a saturno • unha mascota para carne • as aventuras de faísca

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

A letra inicial dunha palabra escríbese con **maiúscula** nos seguintes casos:

- Ao principio dun texto.
- Despois de signos que pechan oracións: punto, o signo de interrogación, o signo de admiración...
- Nos nomes propios de persoas, animais, lugares, etc.
- Nos títulos de contos, películas, cancións, etc.

Nome _____ Data _____

1 Subliña os demostrativos e clasifícaos na táboa de abaixo.

- Non compres estes melóns, aqueles parecen máis maduros.
- Esa bicicleta é a miña e aquela é a do meu curmán Xaime.
- A nai de Susana vai vir traballar a esta escola.
- Ponme un pemento; ese verde, non, mellor este encarnado.

Proximidade	Distancia media	Afastamento

2 Arrodea o demostrativo e relaciónao coa función que desempeña dentro do grupo nominal.

O home aquel pregunta por ti.

Este é o meu irmán.

Mira esa bolsa, está rota!

A túa gata é aquela, Paulo?

Determinante

Núcleo

Complemento

3 Risca o demostrativo incorrecto en cada caso.

- Pásame ese / aquela libro e levareino a aquel / esta andel.
- O meu bolígrafo é isto / ese, o que está onda aquel / aquela cadeira.
- Aqueles / Esta rapazas escolleron eses / aquilo xogos.

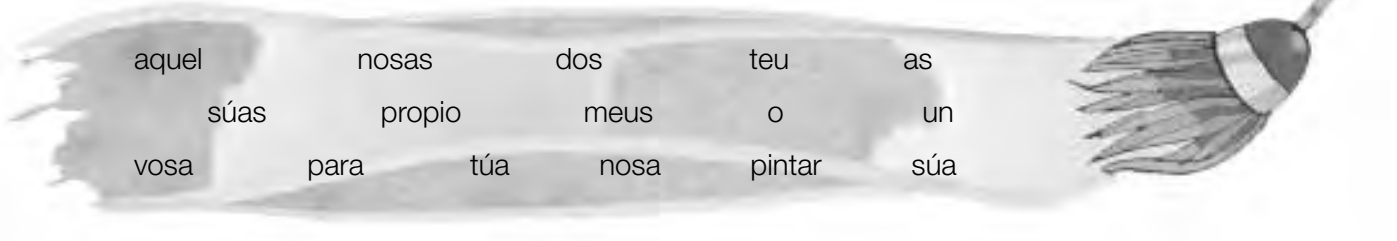
REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Os **demostrativos** son as palabras que sinalan os seres ou os obxectos e indican a distancia que hai entre estes e a persoa que fala. Indican **proximidade**, **distancia media** ou **afastamento**.

Os demostrativos poden realizar a función de **determinante**, de **complemento** ou de **núcleo** dentro do grupo nominal.

Nome _____ Data _____

1 Risca as palabras que non sexan posesivos.

2 Relaciona e escribe os grupos nominais que formes.

o	seus	bolis	▶ _____	
a	nosas	balón	▶ _____	
as	teu	galletas	▶ _____	
os	vosa	tartaruga	▶ _____	

3 Subliña os posesivos de cada oración e indica debaixo a función que desempeñan.

- A súa irmá é amiga da miña desde hai moitos anos.
Det. N.
- Cando saía da casa, atopei o teu curmán cuns amigos seus.
- Meus pais din que si, que podo durmir na casa vosa.
- O meu patinete non é tan novo coma o teu.

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Os **posesivos** son as palabras que expresan que un ser ou un obxecto pertence a alguén a quen chamamos posuidor.

Os posesivos indican a **persoa** gramatical (1.ª, 2.ª, 3.ª) e se hai **un posuidor ou varios**.

Os posesivos poden realizar a función de **determinante**, de **núcleo** ou de **complemento** dentro do grupo nominal.

Nome _____ Data _____

1 Le o texto, localiza dúas palabras de cada tipo e cópiaas.**O exame**

Son as nove da mañá. Despois, cando sexan as once, teño exame de inglés. Non é que sexa moi difícil, pero estudei pouco. Que se as clases de música, que se o adestramento de tenis... En fin, que sempre o deixo para a última hora e despois non teño tempo de nada. A ver se hai sorte e é fácil... Oxalá!

Agudas		Graves		Esdrúxulas
Con acento	Sen acento	Con acento	Sen acento	

2 Ponlles acento gráfico ás palabras que o precisen.

- camion
- compas
- arder
- alcohol
- caiman
- cafe
- chandal
- cervo
- datil
- escaner
- luvas
- pantalla
- loxico
- fabrica
- fisica
- aereo
- unica
- fantastica

3 Completa cada oración coa palabra que corresponda.

sairá / saíra

• Cando cheguei, o tren xa _____.

• Ese disco _____ o luns?

país / pais

• Chamaron teus _____ por teléfono.

• Lola marchou do _____.

leria / lería

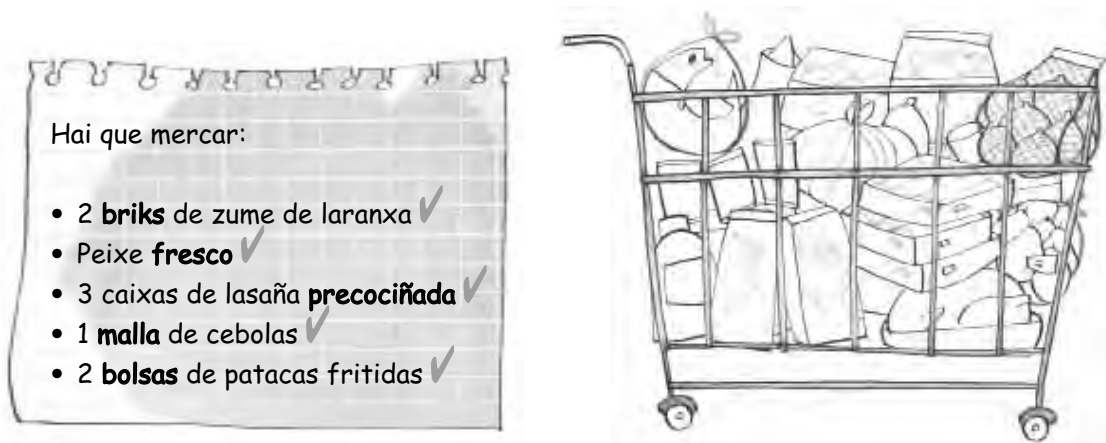
• Estivo de _____ con Ana ata as oito.

• Dixo que _____ o xornal logo.

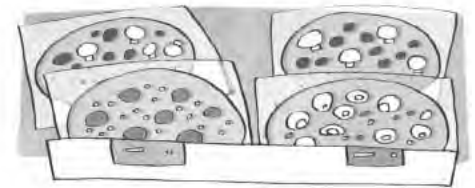
REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

- As **palabras agudas** levan acento gráfico cando son polisílabas e acaban en vogal, en vogal + **s**, en vogal + **n** ou en vogal + **ns**. Non levan acento gráfico se acaban en ditongo decrecente.
 - As **palabras graves** levan acento gráfico cando acaban en consoante distinta de **n** ou **s**, en grupos consonánticos distintos de **ns**, e tamén en ditongo decrecente seguido ou non de **n** ou **s**.
 - As **palabras esdrúxulas** acentúanse graficamente sempre.
- Os **hiatos** con vogal tónica pechada e átona aberta, levan o acento gráfico sobre a vogal pechada.

Nome _____ Data _____

1 Pinta no debuxo os produtos da lista da compra.**2** Completa as oracións coas palabras destacadas da actividade anterior.

- Vostede atopará as pizzas na sección de _____.
- Alberte, merca unha _____ de laranxas na froitaría.
- Trae unha _____ de manteigadas para a merenda.
- Mamá levou seis _____ de leite ao banco de alimentos.
- Señores clientes: hoxe teñen o lombo de salmón _____ a 5 € o quilo.

3 Escribe a palabra composta que lle corresponde a cada definición.

- Aparello que serve para indicar a dirección do vento. ► _____
- Aparello que se coloca sobre os edificios para protexelos de descargas eléctricas. ► _____
- Máquina para lavar os pratos, vasos, etc. que funciona con electricidade. ► _____
- Utensilio que se emprega para sacar rollas das botellas. ► _____

4 Escribe palabras compostas.

vento

sol

choque

auga

Nome _____ Data _____

1 Localiza os dez primeiros numerais ordinais e escríbeos a carón dos cardinais correspondentes.

1 ► _____
 2 ► _____
 3 ► _____
 4 ► _____
 5 ► _____

C	S	É	T	I	M	O	V	C	E
T	E	R	C	E	I	R	O	R	N
F	G	P	R	I	M	E	I	R	O
C	U	A	R	T	O	X	S	I	V
E	N	T	M	G	N	T	E	T	E
S	D	É	C	I	M	O	X	E	N
C	O	I	T	A	V	O	T	R	O
Q	N	Q	U	I	N	T	O	E	X

6 ► _____
 7 ► _____
 8 ► _____
 9 ► _____
 10 ► _____

2 Completa cada oración cun dos indefinidos propostos.

algún

• Ramón chega ao traballo _____ día ás oito da mañá.

todo

• Ana comeu _____ o pan que tiña diante.

cada

• Poderías deixarme _____ libro interesante?

moita

• Na estrea había _____ xente.

3 Relaciona. Que función desempeña o numeral ou o indefinido destacado no grupo nominal?

Pon unha chaqueta **calquera**. •

Determinante

Asistiu **pouca** xente á reunión. •

Núcleo

Comiches **demasiadas** lambetadas. •

Complemento

Na clase, eu son o número **vinte**. •

Luís chegou o **primeiro** á meta. •

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Os **numerais** son palabras que indican cantidade ou orde de maneira precisa. Poden ser **cardinais** ou **ordinais**.

Os **indefinidos** expresan cantidade ou identifican algo ou alguén de forma imprecisa.

Os numerais e os indefinidos poden realizar a función de **determinante**, de **complemento** ou de **núcleo** no grupo nominal.

3

Casos especiais de acentuación

Nome _____ Data _____

1 Ponlles acento gráfico ás palabras de cada mensaxe que o precisen.

Recollemosche o traxe na tinturaria e deixamoscho na casa.

Tes sopa na neveira, sacaa e quentaa no microondas.

Rosa, colleme a entrada para a funcion das oito; vemonos despois no auditorio.

2 Explica por que estas palabras compostas levan acento gráfico ou non.

- pasamáns _____

- baloncesto _____

- afialapis _____

3 Copia estes titulares poñéndolles acento gráfico ás palabras que o precisen.

Comeza o campionato de badminton e de pimpon en Galicia

Un trailer avariado causa un atasco monumental na autoestrada

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

- Os verbos cos pronomes pospostos seguen as normas xerais de acentuación.
- Os estranxeirismos adaptados á nosa lingua tamén seguen as regras xerais de acentuación.
- As palabras compostas seguen as regras xerais de acentuación tanto se se escriben xuntas coma se van unidas por guión.

Nome _____ Data _____

1 Marca a forma correcta en cada caso. Despois, pronuncia cada palabra en voz alta.

 bola

 bóla

 oso

 óso

 te

 té

 pola

 póla

 nó

 no

2 Escolle a palabra axeitada para completar cada oración. Consulta o dicionario, se che cómpre.

pór / por

- Tedes que _____ o chuvasqueiro, porque chove.

présa / presa

- Sempre sae da casa tarde e con _____.

pé / pe

- O sinal de aparcadoiro ten escrito un _____ maiúsculo.

fóra / fora

- Non cabía todo na maleta e tiven que deixar _____ o calzado.

3 Copia as oracións poñéndolles os acentos diacríticos ás palabras destacadas que o precisen.

- Esa mesa **e** de madeira **e** ten unha chea de anos.

- Na cesta aínda cabían **mais** patacas, **mais** non as quixo meter.

- Confirmaron que **as** amigas van chegar **as** oito.

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Algunhas palabras levan **acento diacrítico** para diferencialas doutras que teñen a mesma forma, pero un significado diferente.

6

A planta de reciclaxe. Palabras polisémicas e homónimas

PLAN DE MELLORA. Ficha 3

Nome _____ Data _____

1 Resolve o encrucillado sobre os materiais que se reciclan e o lugar a onde van.

The crossword puzzle grid consists of the following words:

- Vertical word 1 (top): 4 squares
- Horizontal word 1 (middle): 10 squares
- Vertical word 2 (middle): 4 squares
- Horizontal word 2 (bottom): 5 squares
- Horizontal word 3 (bottom): 10 squares
- Vertical word 3 (bottom): 4 squares

2 Completa cada oración coa palabra homónima que corresponde.

barro – varro – botar – votar – boa – voa

- Hoxe imos _____ para elixir o delegado.
- O oleiro fixo unha pota de _____.
- Esta froita xa está _____ para comer.
- Tes que _____ o vidro no iglú.
- Eu _____ o meu cuarto.
- Ese avión de papel _____ mal.

3 Escribe dous significados de cada palabra polisémica.

banco

casa

Nome _____ Data _____

1 Completa estas oracións cunha forma do verbo que conteña a grafía v.

- A película que nós _____ vendo onte era moi divertida.
(estar)
- O público _____ en silencio durante toda a proxección do documental.
(manterse)
- Aqueles ciclistas non se _____ a tempo e chocaron contra o valo.
(deter)
- O noso colexio _____ o ano pasado dous premios importantes.
(obter)

2 Completa as seguintes palabras con b ou con v.

- fer____enza
- resa____ido
- sa____ichón
- de____edor
- de____eres
- sa____edoría
- fer____edoiro
- en____ol____ente
- ____isual
- dé____eda
- en____oltura
- en____oltorio
- fer____ente
- ____idente
- ____iseira

3 Copia ao lado de cada verbo as palabras anteriores que pertencen á súa familia.

- ferver ► _____
- envolver ► _____
- ver ► _____

4 Escribe, en cada caso, un adxectivo que conteña a grafía v.

- Que nutre ► _____
- Que se emociona ► _____
- Que ofende ► _____
- Que constitúe un abuso ► _____

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Escríbense con **v** moitas palabras como *avogado, gravata, vasoira, vermello, vulto...* e tamén:

- As palabras en que o son B vai detrás de **n**.
- Os adxectivos rematados en **-avo/a, -ave, -evo/a, -eve, -ivo/a**.
- As formas dos verbos que teñen o son B e que non levan nin **b** nin **v** no infinitivo (exceptúanse as terminacións *-aba, -abas, -aba...* dos verbos da 1.ª conxugación).
- As formas dos verbos rematados en **-ver** agás *absorber, beber, caber, deber, haber, lamber, saber e sorber*.
- Nas formas dos verbos *servir, vivir e vir* e as palabras da súa familia.

Nome _____ Data _____

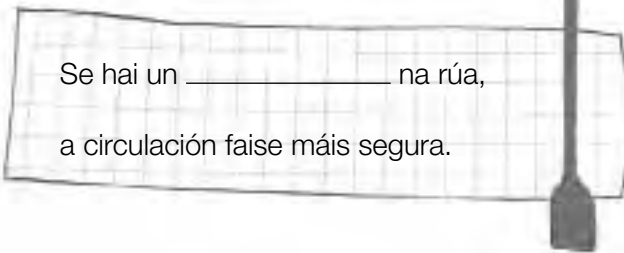
1 Completa cada pareado co nome do obxecto a que se refiren.

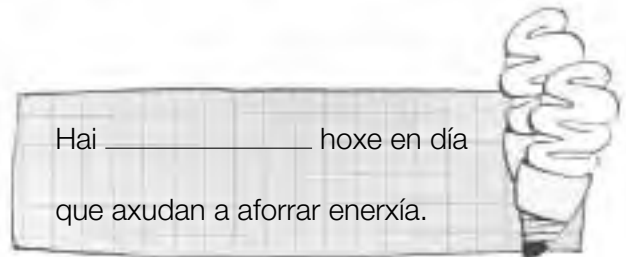
A _____ útil será
se de acampada vas estar.

Se de noite queres ler,
un _____ virache ben.

Se hai un _____ na rúa,
a circulación faise máis segura.

Hai _____ hoxe en día
que axudan a aforrar enerxía.

2 Completa o texto cos verbos do recadro.

Todo a punto

Xa acabaron de _____ a iluminación. Roque
premeu o botón para _____ os focos
e _____ o escenario. Todo está preparado
para a función... A ver como vai a estrea.

3 Escribe cada oración substituíndo as palabras subliñadas por un sinónimo.

- Preocúpame Xulio: está delgado de máis e ten unha faciana triste.

- Esas mazás son careiras e por riba están acedas.

- Hoxe sopra un vento maino e a temperatura é pracenteira.

Nome _____ Data _____

1 Completa con *h* as palabras que o precisen.

- ___armonía
- pro___ibición
- ___inverno
- ___umilde
- ___oco
- ___ome
- ve___ículo
- ___amaca
- ___imno
- ___umor
- in___umano
- ___auga
- ___ostal
- ___exágono
- ___abrir

2 Copia as oracións poñéndolles *h* ás palabras que deben levalo.

- Fomos a un otel onde abía bañeiras de idromasaxe nos cuartos.

- A meu irmán non lle gusta mercar no ipermercado.

- O orario de atención ao público comeza ás oito.

- Seica oxe imos ver a actuación dun coñecido umorista.

3 Escribe a palabra que responde a cada definición. Unhas levan *h* e outras, non.

- Lugar onde hai que ir para operarse. ► _____
- Podes comelo duro, frito, pasado por auga... ► _____
- Cada unha das partes que forman o noso esqueleto. ► _____
- O día ten 24, cada unha de 60 minutos. ► _____

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.Escríbense con **h**:

- Todas as formas dos verbos *haber, habitar, herdar, hospedar...*
- As palabras que comezan por **hect-**, **hemi-**, **hept-**, **hexa-**, **hidro-**, **hiper-**, etc.
- Moitas outras palabras como *harmonía, herba, historia, hotel, humidade...* e os seus derivados.

En galego escríbense sen **h** algunhas palabras que en castelán si o levan.

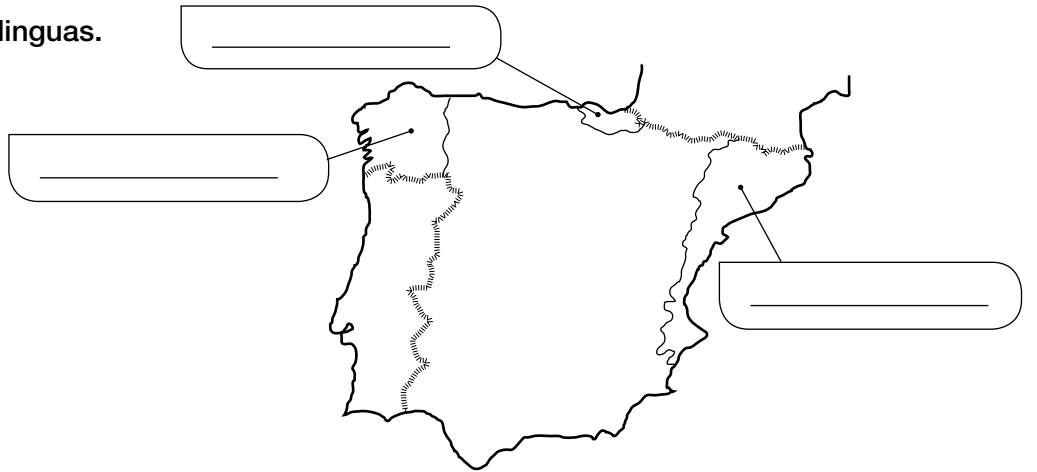
Nome _____ Data _____

1 Sitúa no mapa estas linguas.

catalán

galego

éuscaro

2 Cal destas linguas se parece máis ao galego? Marca e explica por que cres que ocorre iso.

castelán éuscaro _____

catalán portugués _____

3 Pensa e escribe como lle explicarías a alguén cada un destes conceptos.

• linguas románicas ► _____

• comunidade bilingüe ► _____

4 En que lingua está expresado este saúdo en cada ocasión? Pensa e escribe.

Benvido Ongi Etorri ► _____ Benvingut ► _____

REPASA ESTA INFORMACIÓN. Despois, corrixe as actividades anteriores.

Son linguas románicas as que derivan do latín. O galego, igual ca o francés, o italiano, o romanés... é tamén unha **lingua románica**.

As linguas de España son o **castelán**, o **galego**, o **catalán** e o **éuscaro**. Agás o éuscaro, todas estas linguas son románicas.

O castelán é a lingua oficial de todo o Estado. O galego, o catalán e o éuscaro son oficiais, xunto co castelán, nas súas comunidades.